

Naturskyddsföreningen i Botkyrka–Salem

Verksamhetsberättelse för år 2023

(avser tiden 1 januari - 31 december 2023)

Medlemmar

Antalet personer som varit medlemmar under år 2023 var 1472 (jan-24). Av dessa var 73 % bosatta i Botkyrka och 26 % i Salem.

Styrelsemöten

Utöver årsmötet har kretsen haft 11 protokollförda styrelsemöten. Våra styrelsemöten har vi i Harbrostugan, samt som zoom-möten. Under mötena har vi planerat höst- och vårprogrammen och diskuterat en mängd olika frågor, bl.a. fjärilsstigen vid Pålalm, Uttrans vattenkvalitet. En rolig punkt under styrelsemötena är gröna händelser, d.v.s. intressanta observationer av djur och växter i våra två kommuner.

Styrelsens sammansättning

	Före årsmötet i mars-23	Efter årsmötet i mars-23
Ordförande	vakant	vakant
Vice ordförande	vakant	vakant
Sekreterare	Harald W Thorburn	Harald W Thorburn
Kassör	Birgit Hagsten	Birgit Hagsten
Ord. ledamöter	Hasse Andersson	Hasse Andersson
	Bo Ljungberg	Bo Ljungberg
	Helene Sjölund	Helene Sjölund
	Moa Asplund	
Suppleanter	Sven Persson	Sven Persson
	Jan Govella	Jan Govella
	Arne Söderbom	Arne Söderbom
	Susanne Govella	Camilla Winberg
	Ru Ergün (avgick 2022)	
	Mikael Ahlberg (avgick 2022)	

Posterna i styrelsen, utom ordföranden, fördelades vid konstituerande styrelsemöte.

Ekonomi

Föreningens ekonomi är god trots att årets resultat är ett minusresultat. De största utgifterna under året har varit tryckning av två program (Gärdsmygen), samt utskick av dessa till föreningens medlemmar.

En kontinuerlig uppföljning av det ekonomiska läget har gjorts vid styrelsemötena.

På våra konton fanns vid årets slut: Plusgiro 2 298 kr och bankkonton 96 650, 54 kr. Summa eget kapital blev 98 948,54 kr.

Förslag till disposition av resultat från 2023: Styrelsen föreslår att resultatet från 2023 balanseras i ny balansräkning som fritt eget kapital.

Samrådsyttranden och överklagningar

- *Naturskyddsföreningen svarade på en remiss, 2023-11-14, angående "Vattentjänstplan 2023 i Salems kommun"*
- *Naturskyddsföreningen gjorde kompletteringar, 2023-11-01, till Mark-och miljödomstolen i det överklagade ärendet om antagen detaljplan för Västra Garnudden (se nedan)*
- *Naturskyddsföreningen överklagade, 2023-10-01, beslut om antagande av detaljplan för Uttringe 1:12 m.fl. (Västra Garnudden) i Salems kommun*
- *Naturskyddsföreningen överklagade, 2023-05-11, beslut om antagande av detaljplan för Södra Hallsta i Salems kommun*

Domslut från Mark- och miljödomstolen i januari 2023 rörande antagen detaljplan för Prästviken i Botkyrka kommun där bebyggelsen skulle ligga på åkermark. [Detaljplanen upphävdes.]

Programgruppen

Styrelsen har fungerat som programkommitté. Två nummer av programbladet Gärdsmygen har getts ut. Både vår- och höstprogrammet gjordes i A5-format på 20 respektive 16 sidor. Textbidragen har samordnats av Sven Persson. Layouten har gjorts dels av Jonatan Borling, dels av Karin Smidt. CHE studio AB via Peter Edberg har svarat för tryckningen.

Hörningsnäsängen

Ansvarig: Kurt Hermelin

Kurt har som vanligt gjort en stor insats som samordnare vid fagning och slåtter. Kurt har dessutom fortsatt med hamling av träd på ängen samt viss slyröjning. Vid två tillfällen på våren är det fagning, då medlemmar krattar bort gamla löv så att ljuset kommer fram till allt som spirar i marken.

Vid två tillfällen i augusti är det slåtter, då slår vi med lie efter att blommorna fröat av sig. Vid samtliga tillfällen bjuder föreningen på smörgåsar och något att dricka.

Backsvaleprojektet

Ansvarig: Bo Ljungberg

Vi kontrollerade backsvaleholkarna med en inspektionskamera, kopplat till en dator under sommaren och kunde då konstatera att det tyvärr inte heller detta år varit någon häckning av backsvalar i dessa. Osäkert om det varit häckning i de hål som backsvalar grävt ut i sandbrinken under holkarna. Talgoxe har häckat i en av holkarna.

Fjärilsstigen Pålamalm

Ansvariga: Bo Ljungberg och Hasse Andersson

Vår krets jobbar med, att i samråd med markägaren, Vattenfall, Föreningen Sörmlandsleden och kommunen, skapa en så kallad fjärilsstig. Denna fjärilsstig som ligger cirka en mil söder om Tullinge, följer Sörmlandsleden österut från Pålamalmsvägen och är cirka 1,5 km lång. Syftet är att området även fortsättningsvis skall vara minst lika attraktivt för fjärilar som idag. Därför behöver omgivningarna skötas på ett sätt som gynnar den rika fjärilsfaunan. Vi hoppas också att på lämpligt sätt kunna informera besökare om fjärilar och andra insekter som finns här.

Under året (2023) har 53 olika arter dagfjärilar/dagsvärmare observerats längs Fjärilsstigen.

Fågelmatningen vid Tullingemaden

Ansvariga: Hasse Andersson, Per Wallsten och Bo Ljungberg

Under vintersäsongen (okt-mars) sköter föreningen om vinterfågelmatningen vid Tullingemaden. Samarbetet med Botkyrka kommun har fungerat bra, då vi ombesörjer utfodringen och kommunen står för kostnaderna. Vi matar med ekologiskt solrosfrö och jordnötter, samt med talgbollar. Stamgäster är blåmes, talgoxe, nötväcka, större hackspett och koltrast, men även entita, trädkrypare, stjärtmes, koltrast och kricka ses regelbundet.

Då Tullingemaden är upprustad med bra gångvägar och broar har många tullingebor hittat hit. Många positiva kommentarer hörs om området och matningen.

Webbplatsen

Webbutformare: Rolf Ekberg

Under 2023 besöktes vår webbplats 25 899 gånger, att jämföra med 26 583 året innan.

Vattenvård

Med visionen om ett klart och fint badvatten i sjön Uttran med god ekologisk och kemisk status, startades projektet rädda Uttran 2015. Målet är att sjön på sikt ska bli en reservvattentäkt. Vår krets samarbetar med Uttrans Vattenvårdsgrupp / Uttrans Fastighetsägareförening och Uttrans fiskevårdsförening.

Ett samarbete har också startat tillsammans med de tre kommunerna som delar sjön emellan sig (Södertälje, Salem och Botkyrka).

Efter 8 års provtagande och många möten ansökte kommunerna gemensamt om statliga bidrag för att ”rena” sjön Uttran från pågående övergödning. Bidraget

var på 11 miljoner. De alltför höga fosforhalterna i sjön har man genom aluminiumfällning nu bundit fosfor i bottensedimentet.

Exkursioner och programverksamhet

Antal aktiviteter enligt programblad har varit 23.

Fåglar vid Tullingemaden och Tullingegårdsbäcken 28 jan

Den första aktiviteten för året i programmet var den traditionella vandringen genom dagvattenparken samt lämgs Tullinge strand bort till Tullingegårdsbäcken. Det var en kylig gråmulen förmiddag, men bjöd ändå på många trevliga fågelobservationer. Vi fick se de vanliga fågelarterna vid fågelmatningen. När vi gick utefter Tullinge strand visade sig en korp. När vi kommit fram till Tullingegårdsbäcken sjöng gårdsmysen för fullt och vi hade även tur att få se strömstaren i bäcken.

Årsmöte 29 mars

Årsstämman hölls i Harbrostugan. Efter årsmöteshandlingarna blev det fika och trevliga informella samtal mellan mötesdeltagarna.

Fagning vid Hörningsnäsängen 15 april och 22 april

Hörningsnäsängen blev som vanligt fagad genom att fjolårsgräs, löv och kvistar räfsades ihop och fördes bort från ängen till en kompost utanför gårdsgården.

Fågelpromenader vid Tullingemaden 25 april – 25 maj

Vi anordnade sex fågelpromenader under denna period, dels morgonpromenader, dels kvällspromenader. Kvällspromenaderna lockade flest deltagare.

Sammanlagt kunde vi observera 40 fågelarter under dessa sex promenader.

Ledde dessa vandringar gjorde Hasse A, Per W och Bo L.

Nedre Söderby kulturresevat 6 maj

Vi har under senare år sett till att vi besöker naturreservaten och kulturresevatet som ligger i våra kommuner. Denna gång blev det besök i det enda kulturresevatet vi har och som ligger i Salems kommun. Skillnaden mellan ett naturreservat och kulturresevat är inte så stor. Skillnaden är i huvudsak att kulturmiljöintressena i aktuellt område är det dominerande.

Kulturmiljöintressena och naturvårdsintressena hänger ofta ihop, som i detta fall där man vill att området skall hävdas så att områdena inte växer igen med sly och högt gräs. Under exkursionen tittade vi således både på betesgynnade växter, som exempelvis de fridlysta backsipporna i området och stensatta jänåldersgravar, samt skålgropar m.m. Vi såg och hörde också en hel del fåglar under exkursionen.

24-timmars fågelinventering vid Dalkarlsäng 27 maj

För 15:e året genomförde vi denna fågelinventering. I år var det något svårare att engagera inventerare nattetid. Åtta personer deltog och vi såg 57 arter under detta dygn.

Kontaktperson för dessa inventeringar är Hasse A.

Slätter vid Hörningsnäsängen 5 aug och 12 aug

Så som vi brukar göra slog vi vårt skötebarn, delar av ängen, med lie. Vi sparade dock ett litet parti i söder för en senare slätter. Detta för att fjärilarna som höll till där skulle få fortsätta med att suga nektar från blommorna.

Fjärilsexkursion vid Fjärilsstigen 13 aug

Försommarens planerade exkursion blev inställd och genomfördes instället i augusti.

Vi blev åtta fjärilsintresserade deltagare under ledning av Birgit S och Hasse A. Efter en regnig morgon lättade molntäcket och dagen slutade i solsken, vilket gav en oväntad god utdelning. Sammanlagt sågs 17 arter dagfjärilar. Dessutom hittades en långvingad lövvårtbitare, vilket är det nordligaste kända fyndet i landet. Arten sågs första gången i landet 2014 i Skåne.

Naturpromenader vid Tullingemaden

21 aug (09:00-10:50) och 24 aug (18:00-19:30)

Efter vårens och försommarens lyckade fågelpromenader genomförde vi två naturpromenader, där vi studerade allehanda djur och växter.

Fågelexkursion till Angarnsjöängen 9 sep

En liten grupp deltagare följde med Bosse L på en exkursion till Angarnsjöängen i Vallentuna kommun. Här fick vi se många olika sjöfågelarter. Det mest spektakulära var en stripgås som höll till i den stora flocken av grågäss. Vi såg olika arter rovfåglar såsom havsörn, brun kärrhök, ormvråk, fiskgjuse samt naturligtvis brun kärrhök.

Fältbesök i några artrika ängs- och betesmarker 16 sep

Denna exkursion skulle egentligen ledas av kommunekolog Britta Ahlgren, som tyvärr hade fått förhinder. Därför fick Bosse L och Kurt H ta hand om exkursionen där vi besökte Hörningsnäsängen och Grönslett. Vi såg många olika hävdgynnade växter under denna exkursion.

Holkbygge i Harbrostugan 15 okt

Premiär för holkbygge i Harbrostugan! Camilla W och Jampe försåg deltagarna med allt material och de verktyg som behövs för att bygga en fågelholk. Aktiviteten uppskattades, framför allt att man kunde signera sin egengjorda holk med en brännpenna. Nu hoppas vi att deltagarna bygger egna holkar och sätter upp i sitt bostadsområde. Ritningar/förslag på olika typer av fågel- och insektsholkar delades ut till deltagarna.

Biologisk mångfald 18 okt (Harbrostugan)

Sveriges chefsförhandlare Charlotta Sörqvist, Klimat- och näringslivsdepartementet, berättade om förhandlingarna från vid FN:s konferens om biologisk mångfald, CBD COP 15, i Montréal i Kanada.

Seychellerna – en naturresa (Harbrostugan) 14 nov

Birgit S och Hasse A berättade om sin naturresa till Seychellerna i mars 2023. Bildvisningen visade bland annat på den biologiska mångfalden, med flera endemer för denna ögrupp i Indiska oceanen.

Grötkväll i Vasastugan 3 dec

En traditionell grötkväll ägde rum i Vasastugan. Det serverades risgrynsgröt, glögg, pepparkakor och mycket annat som hör julen till. Bo Ljungberg visade naturbilder från året.

Bo Ljungberg

Harald W Thorburn

Birgit Hagsten

Hasse Andersson

Helene Sjölund